

Talentudvikling i uddannelsessystemet. Hvor står vi – og hvad bør der gøres?

Talent-DK

Stefan Hermann

23. august 2011

Agenda

- 1. Hvad er et talent – og hvorfor`?**
- 2. Hvor står vi? Talentarbejdet i dag**
- 3. Hvad bør der gøres? anbefalinger**

1. Hvad er talent og hvorfor?

A. Ikke alene de ekstremt godt begavede – dem kender vi, de er rigt beskrevet og udgør ca. 1-2 pct. af en årgang

B. Men navnlig de 10-15 pct. af en årgang,

- **der har særlige forudsætninger indenfor et eller flere områder**
- **har lysten og viljen til at yde en indsats**
- **har mulighed for at blive en af de bedste, hvis potentialet stimuleres**

1. Hvad er talent og hvorfor?

1. Danmarks konkurrenceevne og muligheder afhænger af, at de dygtige bliver dygtigere; at vi stimulerer talenterne. Det er globaliseringens dagsorden.
2. Talentudvikling smitter. Det styrker den sociale trækeffekt.
3. Talentudvikling styrker trivslen blandt mange talentfulde elever, der er demotiverede, skoletrætte og har dårlige arbejdsvaner

Det er formålet, og det er effekterne af talentarbejde, når det er vellykket.

2. Hvor står vi? Talentarbejdet i dag

Generelt:

- Det er en ny dagsorden
- Vi ved ikke meget om det, og har ikke interesseret os for det
- Vi har ikke sat mål for det
- Det indgår ikke i læreruddannelserne
- Det er ildsjælenes projekt
- Det foregår mest indenfor scienceområdet
- Det meste foregår i fritiden

- Men holdningen er positiv blandt befolkningen, og navnlig blandt lærere og ledere
- Der er et stort engagement på særligt gymnasierne

2. Hvor står vi? Talentarbejdet i dag

Folkeskolen

- De dygtige er ikke blevet dygtigere. Fortsat stor og forudsigelig bundgruppe, der ikke får en ungdomsuddannelse
- Danske elever blandt de dygtigste i verden til demokrati, samfundsforhold mv.
- Stort set ingen pædagogisk tradition for talentudvikling
- Lærerne er ikke uddannet til talentudvikling, der findes ikke nogen stærk tradition for udvikling af materiale, didaktisk design, mv.
- Talentudvikling er ikke forankret som strategi og mål på langt de fleste skoler
- Rammerne fremmer ikke talentudvikling
- Små fag og områder mangler kritisk masse

2. Hvor står vi? Talentarbejdet idag

Erhvervsuddannelserne

- **Stort fokus på at få alle med (95 pct. målsætningen)**
- **Engagementet fra de store virksomheder kunne være langt større**
- **Lærerne ikke uddannet til talentudvikling**
- **Stort set ingen pædagogisk tradition for talentudvikling**
- **Mange konkurrencer, begivenheder mv. som stimulerer til talentudvikling**
- **Mange forsøg, men talentudvikling er ikke forankret som strategi og mål på langt de fleste skoler**
- **Rammerne fremmer ikke talentudvikling**

2. Hvor står vi? Talentarbejdet idag

De gymnasiale uddannelser

- Mange forsøg og projekter – stor lyst
- Krav om tilbud til talentfulde elever
- Historisk, rodfæstet tradition for stærk faglig identitet blandt underviserne
- Studieretningerne mv. er hensigtsmæssige i forhold til talentudvikling
- Lærerne er ikke uddannet til talentudvikling
- Snævert ledelsesrum
- Detaljerede bekendtgørelser med læreplaner, timetal og fagkrav

2. Hvor står vi? Talentarbejdet idag

De videregående uddannelser

- Ingen historisk tradition for talentudvikling på professionsuddannelserne (lærer, pædagog, sygeplejerske, socialrådgiver etc.)
- Talentudvikling på de lange videregående uddannelser historisk rettet mod universitetet selv og forskningen
- Nye eliteuddannelser på universiteterne, elitemoduler mv.
- Forsøg og projekter er synlige, men ikke forankrede
- Det er vanskeligt at tage flere fag og eksaminer på normeret tid

3. Hvad bør der gøres? (folkeskolen)

- **Udskolingslinjer fra 7. kl.**
- **Styrket ledelse**
- **Talentvejledere på hver skole i 2016**
- **Ændring af læreruddannelsen**
- **Etablering af et marked for efter- og videreuddannelse af lærere**
- **Udvikling af læremidler, didaktiske designs, mv.**
- **Etablering af nationalt talentcenter - praksisnært forsknings- og udviklingsmiljø**

3. Hvad bør der gøres? (erhvervsudd.)

- **Etablering af hovedspor og talentspor**
- **Mere aktiv deltagelse af de store, globalt orienterede virksomheder**
- **Fortsat satsning på deltagelse i konkurrencer**
- **Højere præstationsstandarder i flere fag**
- **Talentudvikling ind i uddannelsen til erhvervsskolelærer**

3. Hvad bør der gøres? (gymnasierne)

- **Etablering af Junior Colleges i samarbejde med institutioner for videregående uddannelse og virksomheder**
- **Smidigere bekendtgørelser så eleverne kan frigøres til talentundervisning**
- **Større ledelsesrum ved nye overenskomstforhandlinger til at differentiere lærerindsatsen**
- **Talentudvikling skal ind i pædagogikum (gymnasielærernes uddannelse)**

5. Hvad bør der gøres? (videregående udd)

- **Smidigere bekendtgørelser så talenter kan tage flere eksaminer, fag på normeret tid, dermed få flere ECTS-points.**
- **Særlige eksamensbeviser for studerende, der har gennemført talentforløb**
- **Øget brug af prisopgaver, konkurrencer mv. i navnlig professions- og erhvervsakademiuddannelserne i samarbejde med aftagere**
- **Kompetenceløft af undervisere – pædagogisk/didaktisk og fagligt (forskningskvalificering)**
- **Stærkere sammenhæng fagligt mellem uddannelsesniveauer i hele uddannelsessystemet**

Stefan Hermann

3. Hvad ved vi?

